

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Prof. dr hab. Jacek Izydor Fisiak

Fisiak Jacek Izydor (ur. 10 maja 1936 r. w Konstancynie Łódzkim) anglista, językoznawca, emerytowany profesor Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, profesor zwyczajny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie (1988–1999), profesor zwyczajny Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku (1998–2002), profesor zwyczajny Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi (2006–2009), profesor zwyczajny językoznawstwa angielskiego i dyrektor Instytutu Anglistyki Społecznej Akademii Nauk w Łodzi (Wydział w Warszawie) od 2007.

Studia wyższe odbył w Uniwersytecie Warszawskim pod kierunkiem m. in. prof. Margaret Schlauch. Magisterium uzyskał w 1959 r. Po studiach odbył staż naukowy u jednego z najwybitniejszych współczesnych anglistów-językoznawców brytyjskich Lorda Randolpha Quirka w Uniwersytecie Londyńskim (1961), gdzie napisał rozprawę doktorską. Stopień doktora uzyskał w UŁ w 1962 r. pod kierunkiem prof. Tadeusza Grzebieniowskiego. Staż habilitacyjny odbył w Uniwersytecie Kalifornijskim w Los Angeles w latach 1963–1964 u prof. Roberta P. Stockwella, a habilitował się w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu w 1965 r. W tym samym roku objął Katedrę Filologii Angielskiej w UAM, która w 1969 r. została przekształcona w instytut. Kierował anglistyką poznańską nieprzerwanie od 1965 do 2005 r.

W 1971 r. został profesorem nadzwyczajnym, a w 1977 zwyczajnym. Był profesorem wielu uniwersytetów amerykańskich (Kansas, Floryda, SUNY, The American University, Waszyngton), niemieckich (Kilonia, Saarbruecken, Bamberg), Uniwersytetu Wiedeńskiego, Zuryskiego, Jyvaeskylae (Finlandia) i Tromsøe (Norwegia).

Uniwersytet
ŁÓDZKI

W latach 1985–1988 był rektorem UAM, a w latach 1988–1989 – ministrem edukacji narodowej.

Za wybitne osiągnięcia naukowe został wyróżniony tytułem doktora *honoris causa* Uniwersytetu Jyvaeskylae (Finlandia) i Uniwersytetu Opolskiego oraz członkostwem Polskiej Akademii Nauk (członek korespondent, 2004; członek rzeczywisty, 2010), Akademii Europejskiej (Academia Europaea) (1990), Europejskiej Akademii Umiejętności (European Academy of Sciences, Arts and Letters) (członek Prezydium 2011–2015), Akademii Nauk Finlandii (1990), Królewskiej Akademii Nauk Norwegii (1996), Medieval Academy of America (2001) oraz Agder Akademi, Kristiansand, Norwegia (2003), prezes Oddziału w Poznaniu (2009–), Nowojorskiej Akademii Nauk (1996). Długoletni przewodniczący Komitetu Neofilologicznego PAN (1981–1993). Członek wielu polskich i zagranicznych towarzystw naukowych, w tym prezes (president) International Association of University Professors of English (1974–1977), Societas Linguistica Europaea (1982–1983) i International Society for Historical Linguistics (1981–1983). W latach 1972–1979 był prezesem Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego (od 1979 członkiem honorowym i dożywotnim). Od 2001 r. członek honorowy Linguistic Society of America. Zapraszany na wykłady do ponad stu uniwersytetów i instytucji naukowych na czterech kontynentach, w tym Cambridge, Londyn, Edynburg, Sorbona, UCLA, Georgetown University, University of Michigan (Ann Arbor), Centre for Applied Linguistics (Waszyngton), Uppsala, Sztokholm, Monachium, Berlin (FUB), Kolonia, Heidelberg, Louvain, Antwerpia, University College, Dublin, Uniwersytet Chulalongkorn (Bangkok, Tajlandia), Canberra (Australia), Fudan (Shanghai, ChRL), Tokio, Seul, Uniwersytet Toronto (Kanada) i in. Stypendysta Fundacji Paderewskiego, Fulbrighta, Forda, DAAD i Japan Society for the Promotion of Science. Konsultant i doradca MEN, rządu Szwecji, Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego Austrii, Fundacji Forda, IREX-u i Pergamon Press (Oxford). Redaktor naczelny trzech międzynarodowych czasopism, w tym *Folia Linguistica Historica*, Berlin, RFN (1980–2004) oraz członek wielu rad redakcyjnych czasopism naukowych w kraju oraz m. in. w: USA, Wielkiej Brytanii, Kanadzie, Austrii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Rosji, Bułgarii i Irlandii.

Jest laureatem Nagrody Prezesa Rady Ministrów RP za wybitne osiągnięcia naukowe (1996). Został odznaczony licznymi orderami krajowymi i zagranicznymi, m. in.: Krzyżem Wielkim OOP, Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą OOP, Krzyżem Komandorskim Orderu „Lwa Finlandii”, Krzyżem Komandorskim OOP, Krzyżem Oficerskim Imperium Brytyjskiego (OBE), Krzyżem Oficerskim Orderu „Palm Akademickich” (Francja), jak również medalami uniwersyteckimi, m. in.: uniwersytetów w Jyvaeskylae (Finlandia), Abo Akademi (Finlandia), Haidelbergu, Louvain, Salzburgu, Brnie, Yarmouk

Uniwersytet
ŁÓDZKI

(Jordania), Uniwersytetu Jordańskiego w Ammanie, Uniwersytetu Helsińskiego, Gdańskiego, Jagiellońskiego i Warszawskiego. Uzyskał Nagrody Ministra za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i administracyjne w 1966, 1969, 1974, 1977, 1979, 1984, 1986, 1987, 1988, 2006, 2007 r.

Członek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego w latach 1977–1982. Członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (do 1990 Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej) przy Prezesie Rady Ministrów (1976–1987, 1994–2000, 2003–2008). Członek Państwowej Komisji Akredytacyjnej (2002–2007, w tym członek prezydium i przewodniczący Sekcji Nauk Humanistycznych 2004–2007).

Członek Rady Języka Polskiego (2007), członek Rady Naukowej Instytutu Języka Polskiego PAN w Krakowie (2004). Członek Consultative Committee International Association of University Professors of English (1977–1992). Członek Komisji ds. Nauczania Pokojowego Rozwiązywania Konfliktów Międzynarodowych Stowarzyszenia Rektorów Uniwersyteckich i ONZ (1991).

Przewodniczący Zespołu Neofilologii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1971–1987). Członek Zespołu Rzecznawców Ministra Edukacji Narodowej i Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1988, 1993–2012). Przewodniczący Komitetu Głównego Olimpiady Języka Angielskiego dla Uczniów Szkół Ponadpodstawowych (1976–2010).

Kierownik programu wymiany UAM-University of Kansas (1970–1973), kierownik programu wymiany UAM-University of Florida (1973–1991), kierownik programu wymiany UAM-State University of New York (system; 1974–1991), kierownik programu językoznawczych badań kontrastywnych angielsko-polskich, koordynowanych przez UAM we współpracy z Center for Applied Linguistics, Waszyngton–Arlington, finansowanych przez Fundację Forda (1971–1988).

Przewodniczący Rady Fundacji Nauczania Języków Obcych „Linguae Mundi” (1989), członek Rady Nadzorczej Fundacji Kopernikańskiej (1992–2005), członek Rady Nadzorczej Wydawnictwa Kurpisz (1999–2004), członek Rady Fundacji Tołstoja, Moskwa (1993–2000).

Stworzył polską (poznanską) szkołę anglistyki. Główne zainteresowania naukowe to: historia języka angielskiego, językoznawstwo historyczne, dialektologia historyczna, językoznawstwo kontrastywne, zapożyczenia językowe i leksykografia. Jest autorem ponad 180 prac, w tym 52 książkowych. Najważniejsze to: *Morphemic Structure of Chaucer's English* (University of Alabama Press, 1965), *A Short Grammar of Middle English* (1 wyd. Oxford University Press–PWN, 1968; 7 wyd. 2006), *Recent Developments in Historical Phonology* (Berlin–Nowy Jork: Mouton de Gruyter, 1978), *Bibliography of Writings for the History of English* (2 wyd. Berlin–Nowy Jork: Mouton de Gruyter, 1987), *Further Insights into Contrastive Linguistics* (1990), *An Outline History of*

Uniwersytet
ŁÓDZKI

English, vol. 1: *External History*. (Poznań: SAWW, 1993; 5 wyd. 2005; wyd. japońskie 1995; wyd. koreańskie 2004; tłumaczenie japońskie 2006), *Medieval Dialectology* (1995), *Studies in Middle English Linguistics* (1997), *Collins' English-Polish, Polish-English Dictionary* (red., 1996), *The New Kościuszko Foundation Dictionary*, (2 tomy, Kraków: Universitas, 2003), wspólnie z A. Adamską-Sałaciak i in. *Współczesny słownik angielsko-polski, polsko-angielski Longmana* (Harlow: Longman 2004, wyd. popr. i rozszerz. 2011), *Studies in Old and Middle English* (Frankfurt/M.–Nowy Jork: Lang Verlag, 2 wyd. 2011).

Wygłosił 61 referatów na międzynarodowych konferencjach i kongresach. Sam zorganizował 52 międzynarodowe konferencje i kongresy.

Pod Jego kierunkiem napisano 60 rozpraw doktorskich i 315 prac magisterskich. 23 osoby, które napisały prace doktorskie są dziś profesorami UAM, UŁ, UW, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Edynburskiego, Uniwersytetu w Stuttgarcie, Uniwersytetu Kalifornijskiego w Davis i Uniwersytetu Kagoshima w Japonii.

Członek wielu towarzystw naukowych w kraju i za granicą, w tym m. in.: Linguistic Society of America (1961, od 2002 członek dożywotni), Polskiego Towarzystwa Językoznawczego (1959), Societas Linguistica Europaea (1967), International Association of University Professors of English (1967), Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego (1969), International Society for Historical Linguistics (1977), Philological Society, Oxford (1980), Early English Text Society, Oxford (1984), English Place-Name Society, Nottingham (1984), International Association of University Presidents, Vice-Chancellors and Rectors (1986), Polish Association for the Study of English (1990), International Society of Dialectology and Geolinguistics (1990) i American Dialect Society (1991).

Redaktor naczelny *Studia Anglica Posnaniensia: An International Review of English* (Poznań, 1967), *Papers and Studies in Contrastive Linguistics* (Poznań, 1972–1999) i *Folia Linguistica Historica* (Berlin–Wiedeń, 1978–2003). Redaktor serii: *Polish Studies in English Language and Literature* (Frankfurt/M.–Nowy Jork: Peter Lang Verlag, 1998), *Studies in Medieval English Language and Literature* (Frankfurt/M.–Nowy Jork: Peter Lang Verlag) i *Warsaw Studies in English Language and Literature* (Frankfurt/M.–Nowy Jork: Peter Lang Verlag).

Członek rad redakcyjnych licznych czasopism krajowych i zagranicznych, w tym m. in.: *Kwartalnika Neofilologicznego* (1973), *Applied Linguistics* (Oxford University Press, 1978–1986), *Historiographia Linguistica* (Amsterdam, 1979–1990), *Diachronica: International Journal for Historical Linguistics* (Ottawa, 1982–1999), *English Word-Wide* (Amsterdam, 1983–1998), *Folia Linguistica* (Wiedeń, 1983–2002), *Second Language Research* (Londyn, 1985–2001), D.I.S.C.O.S.S. (Paryż, 1984), *Voprosy Jazykoznanja* (Moskwa, 1988–1998), *Languages in Contrast* (Amsterdam, 1998), *Studies in English Language and*

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Linguistics (Valencia, Hiszpania, 1999), *International Journal of English-Arabic Studies* (Amman, Jordania, 2000), *English Language and Linguistics* (Seul, 2002), *Folia Linguistica Historica* (Berlin, 2006) i in.

Jego biogram znajduje się w 20 encyklopediach i słownikach biograficznych, m. in. w: *Kenkyusha Dictionary of English Linguistics and Philology* (Tokio), *Encyklopaedia Britannica* (polska wersja), *Dictionary of International Biography* (Cambridge), *The International Who's Who* (Londyn), *Who is who in the world* (Chicago) i *The European Biographical Dictionary* (Brugges, Belgia).